

2.2. Państwowe fundusze celowe

Zgodnie z art. 9 pkt 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.) do sektora finansów publicznych zalicza się fundusze celowe.

W myśl przepisów ww. ustawy fundusz celowy może działać jako osoba prawna lub stanowić wyodrębniony rachunek bankowy, którym dysponuje organ wskazany w ustawie tworzącej fundusz.

Podstawą gospodarki finansowej funduszu celowego jest roczny plan finansowy obejmujący wydatki na cele wskazane w ustawie powołującej fundusz.

Wydatki funduszu celowego mogą być dokonywane w ramach posiadanych środków finansowych obejmujących bieżące przychody, w tym dotacje z budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego i pozostałości środków z okresów poprzednich.

W 2012 r. łączne przychody funduszy prezentowanych w załączniku nr 6 Planu finansowego państwowych funduszy celowych, po wyeliminowaniu przepływów między nimi, zaplanowano w wysokości 211.566.414 tys. zł. W porównaniu do roku 2011, przychody wzrosły o 14.693.496 tys. zł. Natomiast planowane łączne wydatki funduszy, po wyeliminowaniu przepływów między funduszami, wyniosą 211.941.488 tys. zł. W stosunku do roku 2011 kwota ta jest wyższa o 8.909.809 tys. zł.

Na podstawie analizy wszystkich funduszy celowych możemy wyodrębnić następujące grupy ze względu na zadania przez nie realizowane:

- fundusze związane z ubezpieczeniami społecznymi – w grupie tej realizowane są zadania z zakresu: ubezpieczeń społecznych, świadczeń dla rolników z ubezpieczenia emerytalno – rentowego, obsługi zadań w zakresie ubezpieczenia zdrowotnego, finansowania kosztów obsługi ubezpieczenia społecznego rolników, finansowania emerytur pomostowych,
- fundusze związane z zadaniami socjalnymi państwa – zadania realizowane przez te fundusze to: finansowanie zasiłków dla bezrobotnych łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne, zasiłków przedemerytalnych, realizacja szkoleń dla bezrobotnych, dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych oraz zrekompensowanie gminom 50% utraconych dochodów z tytułu zwolnień przysługujących prowadzącemu zakład pracy chronionej lub zakład aktywności zawodowej z podatków od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych, refundacja części składek na ubezpieczenia społeczne osobom niepełnosprawnym prowadzącym działalność gospodarczą, ochrona roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy,
- fundusze związane z prywatyzacją – ich wydatki przeznaczone są na: pomoc dla przedsiębiorców przeznaczonych do prywatyzacji (restrukturyzacja), zaspokajanie roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa, rekompensaty

z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej,

- fundusze związane z bezpieczeństwem i obronnością kraju – do zadań realizowanych przez te fundusze należą: przebudowa i modernizacja techniczna Sił Zbrojnych, bezpieczeństwo ruchu drogowego oraz bezpieczeństwo pojazdów i ich właścicieli, modernizacja jednostek organizacyjnych Policji, finansowanie działań w zakresie resocjalizacji osób pozbawionych wolności oraz modernizację przywieziennych zakładów pracy,
- fundusze związane z nauką, kulturą i kulturą fizyczną – realizują zadania w zakresie: dofinansowania inwestycji sportowych, promowania przedsięwzięć artystycznych, ochrony polskiego dziedzictwa narodowego, rozwoju nauki i technologii polskiej, dofinansowania zajęć sportowych.

Zestawienie poszczególnych funduszy zaplanowanych w projekcie ustawy budżetowej na 2012 r.¹:

Wyszczególnienie	Przychody	w tym: dotacja z budżetu	Wydatki
	w tys. zł		
1	2	3	4
Razem*	211.566.414	56.422.408	211.941.488
I Fundusze związane z ubezpieczeniami społecznymi*	191.636.213	55.674.722	193.802.397
Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	174.475.850	40.406.301	176.633.387
Fundusz Emerytalno - Rentowy	16.756.812	15.267.383	16.752.791
Fundusz Prewencji i Rehabilitacji	33.937	1.038	33.934
Fundusz Administracyjny	594.033		596.909
Fundusz Emerytur Pomostowych	232.181		241.976
II Fundusze związane z zadaniami socjalnymi państwa	16.189.237	747.686	14.148.040
Fundusz Pracy	10.670.826		8.862.854
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	5.059.036	747.686	5.032.566
Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	459.375		252.620
III Fundusze związane z prywatyzacją	2.309.813		2.511.452
Fundusz Reprywatyzacji	291.339		720.700
Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców	1.515.736		898.671
Fundusz Skarbu Państwa	291.638		189.081
Fundusz Rekompensacyjny	211.100		703.000

¹ W Tablicy zaprezentowane zostały środki krajowe.

Wyszczególnienie	Przychody	w tym: dotacja z budżetu	Wydatki
	w tys. zł		
1	2	3	4
IV Fundusze związane z bezpieczeństwem i obronnością kraju	284.452		308.471
Fundusz Wsparcia Policji	81.935		81.944
Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego	2.008		5.801
Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców	96.262		119.056
Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszennych Zakładów Pracy	44.968		42.391
Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych	59.279		59.279
V Fundusze związane z nauką, kulturą i kulturą fizyczną	882.550		880.364
Fundusz Promocji Twórczości	650		750
Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów	12.000		12.004
Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej	532.500		528.810
Fundusz Promocji Kultury	137.400		138.800
Fundusz Nauki i Technologii Polskiej	200.000		200.000
VI Pozostałe	264.149		290.764
Państwowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	2.000		6.082
Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej	34.000		34.001
Fundusz Wsparcia Straży Granicznej	2.268		2.268
Fundusz Kredytu Technologicznego	187.794		212.926
Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych	20.600		18.000
Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej	17.487		17.487

* Po wyeliminowaniu przepływów

Do grupy funduszy celowych korzystających z dodatkowego zasilenia w postaci dotacji z budżetu państwa należą Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Emerytalno-Rentowy, Fundusz Prewencji i Rehabilitacji oraz Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Dotacja z budżetu państwa dla tych funduszy zaplanowana w wysokości 56.422.408 tys. zł stanowi 29% przychodów tych funduszy. W porównaniu do roku 2011 ogólna kwota dotacji wzrosła o 3.427.965 tys. zł, głównie ze względu na wyższą o 3.271.895 tys. zł dotację do FUS. Łączna kwota wydatków tych funduszy wyniesie 198.452.678 tys. zł.